

Bruksela, 29 stycznia 2021 r.
(OR. en)

5623/21

SOC 42
EMPL 30
ECOFIN 71
EDUC 22

NOTA

Od:	Komitet ds. Zatrudnienia i Komitet Ochrony Socjalnej
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Wdrożenie zalecenia Rady dotyczącego bezrobocia długotrwałego: główne przesłania – Zatwierdzenie głównych przesłań opracowanych wspólnie przez Komitet ds. Zatrudnienia i Komitet Ochrony Socjalnej

Delegacje otrzymują w załączeniu, w celu zatwierdzenia, główne przesłania Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej dotyczące wdrożenia zalecenia Rady z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy.

Załącznik do głównych przesłań Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej dotyczących wdrożenia zalecenia Rady z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych znajduje się w ADD 1 do dok. 5623/21.

Komitet Stałych Przedstawicieli jest proszony o zalecenie Radzie, by zatwierdziła główne przesłania Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej dotyczące wdrożenia zalecenia Rady z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych.

Wspólny przegląd Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej dotyczący zalecenia Rady w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy

Główne przesłania Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej

Trzeci przegląd zalecenia Rady w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy został przeprowadzony w dniu 30 listopada 2020 r. Ponieważ w zaleceniu wzywa się Komitet ds. Zatrudnienia, by monitorował wdrażanie tego zalecenia w ścisłej współpracy z Komitetem Ochrony Socjalnej w odniesieniu do usług społecznych i zapewniania wsparcia dochodu, trzeci przegląd został przeprowadzony wspólnie przez oba te komitety.

W ramach przeglądu z 2020 r. przeanalizowano wpływ kryzysu związanego z COVID-19 na osoby długotrwale bezrobotne oraz reakcję służb zatrudnienia i służb socjalnych w zakresie świadczenia usług zintegrowanych. Analiza ta miała głównie na celu przedstawienie, w jaki sposób państwa członkowskie przeciwdziałały wyzwaniom, z którymi musiały się mierzyć osoby długotrwale bezrobotne na początkowych etapach kryzysu gospodarczego, i jakie środki wdrożono, by zapobiegać wzrostowi bezrobocia długotrwałego oraz zaprezentowanie możliwych sposobów wyjścia z kryzysu. Choć reakcje polityczne w kontekście COVID-19 w odniesieniu do służb zatrudnienia i służb socjalnych są różne w różnych państwach członkowskich, w przeglądzie zidentyfikowano kilka wspólnych cech.

Jeśli chodzi o służby zatrudnienia, kryzys związany z COVID-19 w największym stopniu negatywnie odbił się na doradztwie lub profilowaniu indywidualnym, a także na dostępie do usług i ich dostępności. Najmniej ucierpiały proces rejestracji i świadczenie usług zintegrowanych (odpowiednio 14 i 16 państw członkowskich nie odnotowuje negatywnego wpływu w odniesieniu do tych funkcji). Z uwagi na kwestie związane ze zdrowiem i bezpieczeństwem wiele państw członkowskich zgłosiło podjęcie wysiłków w celu świadczenia przez internet co najmniej części wsparcia na rzecz osób długotrwale bezrobotnych. Zmiany te przyniosły jednak niejednoznaczne rezultaty m.in. ze względu na nierówny dostęp do usług online wśród osób długotrwale bezrobotnych i biernych zawodowo, zwłaszcza osób o niższych umiejętnościach cyfrowych. Ponadto w kontekście rosnącej liczby osób rejestrujących się, by korzystać z usług służb zatrudnienia, i ograniczonych możliwości kadrowych tych służb, niektóre państwa członkowskie odnotowują również, że przy zapewnianiu pośrednictwa pracy i odnośnych usług pracownicy służb zatrudnienia zwykle w sposób priorytetowy traktują osoby, które są bezrobotne od niedawna, ponieważ mają one większe szanse na znalezienie pracy.

W odniesieniu do usług społecznych przegląd wykazał, że pandemia negatywnie wpłynęła na ich świadczenie, w szczególności w odniesieniu do usług wymagających osobistego kontaktu. Choć wsparcie dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji jest w pewnym zakresie utrzymywane, skupia się ono głównie na zapewnianiu dostępu do świadczeń z pomocy społecznej i na ciągłości tych świadczeń. Niektóre państwa członkowskie wskazały osoby uzyskujące dochód minimalny jako jedną z priorytetowych grup docelowych. Wydaje się, że w najmniejszym stopniu kryzysem zostały dotknięte proces rejestracji i integracja usług (18 państw członkowskich nie odnotowuje negatywnego wpływu w odniesieniu do tych funkcji). Niektóre państwa członkowskie podjęły dodatkowe wysiłki w celu zwiększenia dostępu do świadczeń (na przykład poprzez złagodzenie warunków dostępu, znoszenie opłat, prowadzenie kampanii informacyjnych lub stosowanie narzędzi cyfrowych).

Negatywny wpływ kryzysu odnotowuje się najczęściej w zakresie działań informacyjnych, doradztwa lub profilowania indywidualnego, a także ciągłości świadczenia usług. Niemniej jednak odnotowano pewne dobre praktyki stanowiące element programu aktywizacji społecznej (takie jak utrzymywanie cotygodniowych kontaktów z beneficjentami za pośrednictwem różnych kanałów mediów społecznościowych lub zachęcanie do działań wolontariackich na rzecz pomocy obywatelom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji).

Ponad połowa państw członkowskich planuje zmiany w procesach administracyjnych publicznych służb zatrudnienia, szczególnie w zakresie stosowania narzędzi internetowych i dalszej integracji usług. Prawie wszystkie państwa członkowskie wyznaczyły pojedynczy punkt kontaktowy – działający w ramach ich publicznych służb zatrudnienia lub niebędący ich częścią – który może ułatwiać koordynację wsparcia i ofert dla osób długotrwale bezrobotnych. Jednocześnie może on przyczynić się do wspierania zaawansowanych partnerstw między publicznymi służbami zatrudnienia a służbami socjalnymi w celu zapewniania programów aktywizacji społecznej i innych inicjatyw łączących elementy wsparcia z dziedziny zatrudnienia i wsparcia socjalnego. Jednak takie zaawansowane partnerstwa obejmujące wspólne cele oraz kompleksowe środki i usługi są nadal dość rzadkie. Wzmocnienie podejścia opartego na pojedynczych punktach kontaktowych może pomóc w sprostaniu rosnącej presji na usługodawców. Wzmocnienie indywidualnych ścieżek ukierunkowanych na pokonywanie różnorodnych barier utrudniających integrację na rynku pracy może przyczynić się do zapobiegania dalszym wzrostom wskaźnika bezrobocia długotrwałego. Wymaga to ściślejszej współpracy między służbami zatrudnienia i służbami socjalnymi. Aby wesprzeć ten proces, państwa członkowskie zachęca się do szerszego wykorzystywania programów wzajemnego uczenia się angażujących w szczególności publiczne służby zatrudnienia i służby socjalne.

Większość państw członkowskich zwiększyła środki przeznaczone na przeciwdziałanie bezrobociu długotrwałemu i bierności zawodowej w kontekście obecnego kryzysu. Obejmowało to natychmiastowe działania mające na celu zwiększenie korzystania z usług online, poszerzenie grup docelowych i identyfikowanie grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. Wiele państw członkowskich jest nadal na etapie planowania lub wdrażania takich środków, w tym w ramach ich planów odbudowy i zwiększania odporności, na przykład środków służących poprawie umiejętności cyfrowych.

Wśród państw członkowskich panuje powszechna niepewność co do długoterminowych skutków obecnego kryzysu dla wsparcia na rzecz osób długotrwale bezrobotnych, ponieważ obecne wysiłki skupiają się głównie na reagowaniu na bezpośrednie skutki kryzysu w obszarze utraty miejsc pracy i utrzymania zatrudnienia. W związku z tym wysiłki w zakresie wdrażania polityki w perspektywie średnio- i długoterminowej będą musiały koncentrować się na finalizacji programów i środków, których realizację przerwano lub odroczone z powodu pandemii COVID-19 oraz na ukierunkowanym zestawie usług na rzecz osób długotrwale bezrobotnych i na ich zintegrowanym świadczeniu.

Monitorowanie zalecenia w sprawie osób długotrwale bezrobotnych opiera się też na danych ilościowych zbieranych przy wsparciu państw członkowskich. Ostatnią (trzecią) rundę gromadzenia pełnych danych w oparciu o opracowane przez Komitet ds. Zatrudnienia ramy wskaźników przeprowadzono w 2019 r. (podsumowanie wyników przedstawiono w załączniku do niniejszych głównych przesłań). Analiza ta skupia się na zawieraniu umów w sprawie integracji na rynku pracy, osiągniętych wynikach w zakresie zatrudnienia oraz określeniu stopnia ich trwałości. Podczas gdy 14 państw członkowskich wykazało w 2019 r. wskaźnik objęcia tymi umowami na poziomie co najmniej 95 %, w 8 państwach członkowskich co najmniej jedna trzecia osób zarejestrowanych nie miała takiej umowy przez 18 miesięcy lub dłużej. Wskaźniki monitorujące pokazujące sytuację użytkowników umów w sprawie integracji na rynku pracy 12 miesięcy po rozpoczęciu pracy można obliczyć tylko dla 16 państw. Wyniki z 2019 r. pokazują, że 46,5 % osób, które zawarły umowę w sprawie integracji na rynku pracy i które wyszły z bezrobocia dzięki podjęciu pracy w 2018 r. były nadal zatrudnione 12 miesięcy później (niekoniecznie na tym samym stanowisku), podczas gdy w 2017 r. wskaźnik ten wyniósł 50,1 %, co świadczy o pogorszeniu tego wskaźnika. Ogólnie zachęca się państwa członkowskie do podejmowania dodatkowych kroków w celu poprawy jakości i kompletności gromadzenia danych i w celu poprawy zdolności w zakresie monitorowania sytuacji osób po wyjściu z bezrobocia.